

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 14. aprila 1944

Preis - Cena L 0'80

Državni minister Herbert Backe

Nemški državni minister za prehrano Herbert Backe ima že več let zelo važne vloge v nemški agrarni politiki, zelo zanimiva pa je tudi njegova življenjska pot.

Pred 48. leti se je rodil v Tiflisu v Rusiji, v Nemčijo pa je pribežal l. 1918. Najprej je delal kot delavec v tovarnah, potem na kmetijah, postal je diplomirani ekonom in ko je v vseh panogah kmetijstva in narodnega gospodarstva s trdim, podrobnim delom pridobljene izkušnje tudi znanstveno uspešno uporabljal in uveljavljal, je postal državni tajnik v ministertvu za prehrano in kmetijstvo. Njegove velike sposobnosti in izkušnje so prišle do največje veljave pri organizaciji gospodarstva v novih deželah.

Odgovorni vodja prehrane je Herbert Backe že od maja l. 1942., od tedaj pa je tudi voditelj kmetov v vsej državi. Kakor pri organizaciji prehrane, tako so neprecenljive njegove zasluge tudi pri reševanju vseh problemov kmetijstva in kmečkoga stanu.

Ponarejene točke oblačilnih izkaznic

Javljeno nam je bilo, da so se v prometu pojavile ponarejene točke oblačilnih izkaznic, zato opozarjamo vse trgovce, da morajo pri prodaji blaga na oblačilne nakaznice vsakokrat brezpogojno zahtevati od kupca oblačilno izkaznico ter sami odrezati ustrezajoče točke, ne pa se zadovoljiti z že odrezanimi točkami.

Združenje trgovcev.

Občni zbori

Zveza slovenskih zadrug ima 36. redno letno skupščino v ponedeljek 17. aprila ob 10. dopoldne v dvorani Kmetijske družbe, Novi trg. Dnevni red običajni. Ako skupščina ob napovedani uri ne bi bila sklepčna, se bo čez pol ure začela druga, ki bo sklepčna ne glede na število zastopanih članic.

Prometna banka, d. d. v Ljubljani ima 21. redni občni zbor dne 24. aprila ob 16. v sejni sobi zavora v Ljubljani, Stritarjeva ul. 2. Najmanj deset delnic je treba položiti vsaj šest dni pred občnim zborom pri Prometni banki. Vsakih deset delnic daje pravico do enega glasu na občnem zboru.

Kreditna zadruga bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov v Ljubljani ima 5. redno glavno skupščino v četrtek 27. aprila ob 16. v zadrugi poslovalnici v palači Pokrajinske delavske zveze, Miklošičeva cesta št. 22 b. Dnevni red običajni. Ako skupščina ne bi bila sklepčna ob napovedani uri, bo čez pol ure druga skupščina, ki bo sklepala ne glede na število navzočih zadrugnikov.

Kemična proizvodnja Španije

Po uradnih podatkih je Španija v prvi polovici preteklega leta izvozila kemičnih proizvodov za 33 milijonov pezet. Kemična proizvodnja Španije je v zadnjih letih zelo napredovala in Španija izdeluje sedaj razne kozmetične proizvode ter fina mila, ki jih je prej uvažala. V središču španske kemične proizvodnje v Kataloniji je sedaj 1.400 podjetij, v katerih je investirano za 1 milijard pezet delniške glavnice. V teh podjetjih je zaposlenih približno 30.000 delavcev.

Kako se finansira vojna

Iz predavanja državnega finančnega ministra grofa Schwerin-Krosigha

Meni so že dostikrat zastavili vprašanje, s katerim so se gotovo bavili že mnogi Nemci: kako se finansira sedanja vojna? Odkod pride denar za velikanske vojne izdatke? S temi besedami je začel svoje predavanje državni minister grof Schwerin-Krosigh, ki ga je imel v soboto po nemškem radiu in nato nadaljeval:

Vprašanje finansiranja vojne se je vedno postavilo ob vsaki vojni. Od pravilne ali napačne rešitve tega vprašanja je bil v preteklosti dostikrat odvisen konec vojne.

Za vojno finansiranje v moderni dobi sta odločilna v primeri s preteklostjo dva važna činitelja: s postavitvijo množestvenih armad in z modernim orožjem zvezani veliki vojni stroški ter izpopolnitev državnega kreditnega aparata. Vojna l. 1870./71. je veljala Nemčijo približno poldrugo milijardo mark, svetovna vojna pa stokrat toliko, namreč okoli 150 milijard mark. Vojna leta 1870./71. se je mogla v glavnem finansirati s kratkoročnimi krediti. Poskus, da bi se tudi svetovna vojna v glavnem finansirala s kratkoročnimi krediti, se je izkazal kot usoden.

Drugo veliko sredstvo za finansiranje, davki so se premoalo uporabili. Zato so se v velikem obsegu zatekli k tiskarskemu stroju. Do l. 1918. se je oblok bankovcev posedmoril. To bi se se moglo spraviti v red, če ne bi položili orožja in če ne bi bilo versajskega diktata. Tako je prišlo namesto do obnove urejenih razmer do inflacije v l. 1919. do 1923. Če ima finančno in gospodarsko-politično vodstvo rajha sploh kako obveznost, potem ima to, da inflacijo z vsemi sredstvi pobija.

Te obveznosti se danes v polni meri zavedamo. Nova svetovna vojna nam je bila vsiljena in njen obseg tudi v finančnem oziru daleč prekaša prvo svetovno vojno. Skoraj vsa proizvodna sila države se mora danes postaviti v službo vojne. Za zasebne potrošne

predmete more pri ostroti sedanjega konflikta ostati le malo. Naravna posledica tega je, da se del razpoložljivega denarja ne more izdati in da je torej izgubil svojo kupno moč. Ta kupna moč bo oživila šele v trenutku, ko bo po vojni znova zadosti potrošnih predmetov na razpolago. Da pa med tem ohrani denar svojo vrednost, za to skrbi komisar za cene z ohranitvijo stabilnosti cen za vse potrošne predmete. Če se torej zaradi od vojne povzročene pičlosti blaga ne more kupiti vse, kar bi mogli večinoma ljudje z ozirom na svojo denarnico kupiti, tedaj gre le za prehodno ugasnitev kupne moči, ne pa za razvrednotenje denarja.

A tudi dejstvo, da se plačajo na črni borzi rastoče cene, ne dokazuje razvrednotenja denarja. Če je kave le malo, se bodo vedno našli zagriženi pivci kave, ki so pripravljeni plačati vsako ceno za funt kave. Ta umetno navzgor pograna stavba črnih cen pa se se suje v trenutku, ko se bo po vojni zopet dobilo blago.

Varčevanje se izplača

Nemški varčevalec, ki ne izda svojega denarja za odvisne reči po pretiranih cenah, temveč naloži ta denar v hranilnice, ne postopa samo pravilno v smislu vojne, temveč dela tudi pametno. Kajti prvič je govoričenje, da bodo prihranki vzeti sedaj ali kasneje samo zlobna govornica iz zastrupljive sovrane propagande. Če je naša industrija v proizvodnji orožja za vojno organizatorično in tehnično storila čudeže, tedaj bo tudi v proizvodnji blaga za mirno dobo — tudi kar se tiče cen — dosegla enake čudeže. Tedaj se bo izkazalo, da se je varčevanje izplačalo in da je bilo govoričenje o razvrednotenju denarja samo prazno klepetanje.

Finančna politika ima z davki najbolj učinkovito sredstvo v roki,

da nevarno preobilico denarja in s tem odvisno kupno moč zajame. Davek odpravlja kupno moč. Kakor je mnogim sredstvo davkov nevšečno, si bi vendar moral biti vsak v tem na jasnem, da s plačilom davka finančni blagajni plača hkrati tudi prispevek za finansiranje vojnih bremen in za pobijanje inflacijske nevarnosti. V tem je veliki finančni in gospodarsko-politični pomen davkov in v tem tudi utemeljitev za davčne ukrepe, ki smo jih izvedli v sedanji vojni in za ukrepe, ki jih morebiti še bomo morali izvesti.

V dosedanjih 4 in pol letih vojne smo nekaj čez 50 odstotkov vseh vojnih izdatkov krili z davki in drugimi dohodki, vključno z dohodki z od nas zasedenih ozemelj. Drugo veliko sredstvo za vojno finansiranje: kredit se je moral uporabiti nitj ne za 50 odstotkov. Nismo kakor v prvi svetovni vojni razpisovali redna vojna posojila, temveč dobili potrebne kreditne zneske večinoma pri bankah in drugih denarnih zavodih. To se danes označuje kot metoda neslišnega vojnega finansiranja. Izvajanje te metode pa v veliki meri sloni na varčevanju nemškega ljudstva. O koristnosti tega varčevanja pa sem govoril že prej.

Mnogi Nemci si delajo skrbj zaradi višine državnega dolga. Ti se sprašujejo — in dostikrat tudi mene — kako more prenesti nemško gospodarstvo tako veliko obremenitev. Razumem to skrb. Toda na eni strani teče vzporedno z dviganjem javnega dolga padanje zasebne zadolžitve, drugič pa se izenači zadolžitev rajha s pridobitvijo velikih in plodnih ozemelj na zapadu in na vzhodu. Tretjič pa je dolg rajha dejansko dolg nemškega naroda sebi samemu. Zato se more in se mora posrečiti po koncu vojne, da se bo kril javni dolg iz davčnih dohodkov zopet razvetelega zasebnega gospodarstva, deloma pa se bo dolgoročno konsolidiral.

Tudi tiskarski stroj nismo uporabili čez znosno mero. Sicer se je oblok plačilnih sredstev od izbruhaja vojne povečal približno za trikratno. Vzroki za to so znani. Tu je treba predvsem omeniti potrebo blagajn vojske, plačevanje rodinskih podpor, nadalje zvišanih zneskov za mezde v vojni industriji, mezd vojno-obveznih delavcev ter milijonov inozemskih delavcev, izplačil za vojno odškodnino zaradi bombnih napadov in končno povečanja števila prebivalstva zaradi povečanja državnega ozemlja. Narastek obtoka plačilnih sredstev ne more torej biti nikak vzrok za zaskrbljenost.

Na vprašanje: kako se bo finansirala vojna? se glasi odgovor: z našim delom, z našo disciplino, z našimi davki in z našim varčevanjem. Na ta način se bo vedno dobil denar za vojno in ta denar bo tudi ohranil svojo vrednost. Temelji nemškega vojnega finansiranja so zdravi. Nikomur se ne bo posrečilo, da bi jih omajal. Ni res, da odločajo srebrne krogle, o katerih je nekoč govoril za časa prve svetovne vojne Lloyd George, temveč zmago zajamčita samo hrabrost naših vojakov na fronti in pripravljenost domovine za žrtve.

Madžarska veletrgovina na Balkanu

Na predavanjih balkanskega odbora Madžarske družbe za zunanjo politiko se je govorilo o nalogah madžarske veletrgovine na Balkanu. Pred sedanjo vojno je dosegel izvoz v balkanske države samo 5% celotnega madžarskega izvoza. Izvoz industrijskih izdelkov v te dežele pa bi se mogel še močno povečati. Ze danes je treba delati na to, da se ta izvoz poveča. V ta namen je potrebno: 1. Madžarska veletrgovina naj sondira potrebe balkanskih trgov. 2. Ustanovi naj se posebna prodajna organizacija za Balkan. 3. Poskrbeti se mora za možnost kreditiranja, ker more Madžarska konkurirati le, če more kupcem kreditirati blago. 4. Urediti bi se morale transportne možnosti in 5. olajšati bi se morali carinski predpisi.

Ivo Lah:

Razvojná nagibnost oblike zavarovalnega podjetja

Tehnika prisilnega socialnega zavarovanja je bistveno različna od tehnike zasebnega zavarovanja. Stroškov za akvizicijo in izbiro ter ocenjevanje posameznih rizikov socialno zavarovanje nima. Premije so namreč za vse zavarovance enake. V novejšem času se uvajajo celo enotni tarifi za vse panoge socialnega zavarovanja (unifikacija socialnega zavarovanja). Oblast s silo zakona lahko v najširšem obsegu preprečuje obolenja, nezgode itd. (preventivno zavarovanje), česar zasebno zavarovalno podjetje ne more, vsaj ne v taki meri. Iz tega sledi, da je prisilno socialno zavarovanje kljub vsej poslovni okornosti znatno cenejše od zasebnega zavarovanja. Ob razvrednotenju denarja more socialno zavarovanje dajati draginske doklade, ob gospodarskih krizah zniževati prispevne tarife, po potrebi prevaljevati del bremen na bodoče generacije itd. itd. Vsega tega zasebno zavarovanje ne more. Zato smemo trditi, da je

oblika javne socialno-zavarovalne ustanove najprikladnejša in najrabejše za smotrni razvoj bolniškega, nezgodnega, pokojninskega in brezposelnega zavarovanja. Podčrtati pa moramo, da pri tem socialno-zavarovalne ustanove izgubljajo značaj pravih zavarovalnic in prehajajo zopet v nekako spojino čistih zavarovalnic in podpornih društev, kakor so bila v svojem začetku in so še danes pomožne blagajne in manjše zavarovalne zadruge, seveda na širši in prisilni osnovi. V takozvanem osnovnem prispevku «Zavoda za socialno zavarovanje ljubljanske pokrajine se nahajajo poleg zavarovalnih premij za bolezni, nezgode, invalidnosti in brezposelnosti tudi prispevki za družinske doklade, ki ne spadajo v zavarovanje (Fr. Risito), ker ne nadomeščajo nikakih gospodarskih škod, ampak samo materialno podpirajo delavske in nameščenske družine, ter prispevki za delavsko zbornico in inspekcijo dela. Zavod za socialno zavarova-

nje ljubljanske pokrajine torej ni samo »zavod za socialno zavarovanje«, ampak tudi »zavod za socialno preskrbo«.

Socialno zavarovanje se omejuje le na najnižjo eksistenčno zavarovalno zaščito in je zato izven interesne sfere zasebnega zavarovanja, kakor to avtor pravilno ugotavlja. Ne strinjamo pa se z avtorjevo trditvijo, da ima individualno (zasebno?) zavarovalstvo večji program kot socialno. Iz avtorjevih tozadevnih argumentov pridemo prej do nasprotnega prepričanja. Tudi zasebno elementarno zavarovanje (toča, požar) se lahko do neke meje spremeni v obvezno socialno zavarovanje, kar se je ponekod že zgodilo. Da je Anglija udeležena z večjim odstotkom na evropskem zasebnem zavarovalstvu kot Nemčija je vzrok ta, ker je Anglija bolj bogata in ker še nima vzakonjene zavarovalne obveznosti. Značilno pa je, da je odstotek udeležbe Anglije padel od 70% leta 1870. na 50% leta 1900., dočim je istočasno odstotek udeležbe Nemčije narastel od 12% na 32%. Res je ljudsko zavarovanje v USA v zadnjih 20. letih napravilo ogromen napredek, ki bi pa bil brez dvoma manjši, ako bi USA

imele obvezno socialno zavarovanje. Iz tega dejstva sledi le, da so zasebne zavarovalnice v USA tako izpopolnile svoj ustroj, da morejo sprejemati tudi manjša življenjska zavarovanja, ki sedaj zaradi znatnega sekularnega pojemanja umrljivosti niso več tako riskantna kot nekdanj. Na Japonskem, ki ni tako bogata kot USA, ljudsko zavarovanje istotako lepo uspeva, a je poddržljivo. V Švici in Nemčiji, to je v državah reda in discipline, se je v zadnjem desetletju pojavilo zasebno bolezensko zavarovanje, ki pa ni pravo bolniško zavarovanje, ker ne daje hranarin itd., temveč povrača predvsem stroške zdravljenja, to je operacij, zdravlil, oskrbe v bolnicah in zdraviliščih i. t. d. (Krankheitskostenversicherung). V zavarovalno-tehničnem pogledu je to zavarovanje zelo komplicirano in zato zelo drago. Odstotek upravnih stroškov znaša dva in celo trikrat toliko kot pri obveznem bolniškem zavarovanju. (V publikaciji dr. H. Tosberg-a »Rechnungsgrundlagen und Schichten der Krankheitskostenversicherung«, Berlin 1940, stran 29, so upravni stroški računani s 43% netto-premije.)

(Konec prihodnjic.)

Kolovrate v roke!

Pri obnovi naših opustošenih in obubožanih krajev sta obleka in perilo zelo važno poglavje. Treba bo poseči prve čase zopet po domačem predivu in tkivu.

Volno domačih ovac bo treba doma predelati, da se bo dobila trpežna preja za pletenje raznih trpežnih pletenin, predvsem delovnih jop in zimskih nogavic. Zato naj se goji čim več ovac povsod po deželi. Tudi staro tvorivo je uporabno. Stare nogavice je treba dobro oprati, sparati in pregredati, pa se dobi zopet material za prejo. Celo staro sukno se premeša in lahko predela z drugim materialom za uporabno prejo. Za mešanje se lahko uporablja tudi umetno predivo, ki je sicer manj trpežno, pa vendar zelo dobro uporabno.

Za predelavo materiala služita dve pripravi, gredeše in kolovrat. Svoj čas je vse predlo po deželi in po mestih in domači tkaleci so imeli vedno dosti dela. Kasneje se je pa razvila tekstilna industrija do takšnih mej, da je bil omogočen nakup tkanin tudi najrevnejšim. Danes je to nemogoče in bo tudi še po vojni precej časa onemogočeno redno delo tekstilnih tovarn. Zato mora vsakdo gledati, da si pomaga kakor ve in zna, da se obleče.

Da seznamo naše žene in dekleta s tem koristnim delom, je dana zdaj možnost pouka vsem, ki se zanimajo za to na Zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, Dolenjska cesta 23. Tam se poučuje v predenju in predelavi raznega materiala ob ponedeljkih, torkih, sredah in petkih dopoldne od 8. do 12. ure. Na razpolago so novi kolovrati in vse druge priprave. Dana je tudi možnost za posilnitve po zadovoljivi doseženi spretnosti predenja. Prijave sprejema uprava zavoda dnevno od 10. do 12. ure.

Iz slovaškega lesnega gospodarstva

Predsednik slovaške državne centrale za gozdove in les je v svojem poročilu navedel naslednje podatke o lesnem gospodarstvu Slovaške v l. 1943.:

Slovaški gozdovi obsegajo 1.45 milijona ha, normalna letna sečnja pa da 5 milijonov kubičnih metrov lesa: 2.8 milijona od iglavcev in 2.2 milijona kubičnih metrov od listovcev. Več ko 61% gozdne posesti obsega nad 500 ha, na srednje veliko gozdno posest pride 29%, na male gozdove do 50 ha pa 9.7%. Skupni obseg male gozdne posesti je 138.000 ha. Ti mali gozdovi niso pod natančno državno kontrolo. Od 40 do 50% slovaške lesne proizvodnje je na razpolago za izvoz.

Zaradi pomanjkanja premoga se je morala sečnja že l. 1942. precej povečati, normalna povprečna letna potrošnja pa je naslednja: od iglavcev 915.000 kubičnih metrov lesa za stavbe in orodje, 295.000 kubičnih metrov lesa za celulozo, 70.000 kubičnih metrov jamskega lesa, 15.000 kubičnih metrov lesa za železniške pragove ter 150.000 kubičnih metrov drv, od listovcev pa 100.000 kubičnih metrov lesa za stavbe, 85.000 kubičnih metrov za železniške pragove, 50.000 kubičnih metrov za orodje in 1 milijon kubičnih metrov drv. Za furnirje in vezane plošče uporabijo na leto okrog 10.000 kubičnih metrov lesa.

Vprašanje klirinških tečajev

V okrožni gospodarski zbornici na Dunaju je predaval univ. profesor dr. Donner o klirinških in valutnih kurzi. Uvodoma je opozoril na razvoj klirinških saldov ter dejal, da so doseženi zneski v primeri s predvojnimi inozemskimi dolgovi zelo visoki. Ni pa v tem položaju samo Nemčija, temveč tudi druge dežele, tako zlasti Anglija. Klirinške terjatve so nasprotje notranjega nacionalnega presežka in storitve se plačujejo v zlatu, ki se ne more obračunati z nobenim blagovnim potroškom. Vrednost tega notranjega in tudi zunanega presežka je v možnosti, da se bodo mogli kasneje ti zneski uporabiti. To zraščanje klirinškega problema s splošnimi pogoji vojnega gospodarstva dokazuje, da gre v bistvu za napetosti, ki so v vojni dobi nujni in da se te napetosti ne morejo odpraviti z umetnimi triki gospodarsko-politične ali druge vrste. Gre le za to, da se odstranljiva trenja odpravi ali vsaj omili. To pa se bi seveda moralo na vsak način storiti, zlasti še, ko kaže analiza posameznih postavk nemške devizne bilance dosti možnosti za takšne izravnalne ukrepe.

Velika kolebanja v zunanje-gospodarskih odnosih je povzročil velik dvig cen izven nemških mej. Dočim je Nemčija skoraj v celoti ohranila svoje cene na predvojnem stanju, so cene drugod silno narasle. Če označimo indeks cen za trgovino na debelo l. 1939. = 100, potem znašajo danes ti indeksi:

v Nemčiji	110
Norveški, Svedski	180
Danski	195
Švici	206
Bolgarski	232
Madžarski	250
Romuniji	500
Grški	4000

Posledica tega dviga cen so vplivale tudi na nemško politiko cen in zunanjo trgovino. Bila je nevarnost, da bi po višjih cenah v Nemčijo uvoženo blago izpodkopal nemški stop za cene. Zaradi tega se je odredila izravnava cen za uvozno blago. Podražitev inozemskega blaga pri istočasnem stopu za cene v Nemčiji je povzročila, da so se izmenjavali eksporti v vedno bolj neugodnem razmerju z uvoznim blagom. S tem pa tudi ni več jamstva, da bi se vrednote in protivrednote pravilno ocenjevale in da bi bili klirinški saldi pravi refleksi pristnih storitvenih presežkov ali deficitov. Da se omilijo pri kliringu pojavljajoče se gospodarske napetosti, je treba doseči naslednje: 1. redukcijo dolgov, 2. poskrbeti za boljše vračunanje tekočih storitev in protistoritev ter 3. okrepiti zaupanje v bodočo vrednost klirinških terjatev. Ker je iz političnih razlogov uporaba valutarnih ukrepov, da bi se namreč znižali valutni tečaji držav z visokimi cenami, nepriljubivo, je treba zlasti polagati važnost na drugo točko, da se pravilno zaračunavajo storitve in protistoritve. In v tem smislu je tudi delala nemška zunanje-trgovinska politika. (Po »N. Wiener T.«)

Romunska industrija pijač

Potrošnja vina v Romuniji je povprečno 20 litrov letno na prebivalca, potrošnja žganja 2 litra, piva pa 3 litre. Od proizvodnje piva povprečno 2 milijona hl na leto se porabi doma samo ena četrtina. Zadnji vinski pridelek cenijo na 4.6 do 4.8 milijona hl. Po količini je ta pridelek presegel prejšnjega za 1 milijon hl, po kakovosti pa je bil srednje vrste. Pridelovalci

imajo že od dveh let velike zaloge vina, ker so težave in ovire pri izvozu. Predvsem primanjkuje sodov, za vino pa se težko najdejo odjemalci tudi zaradi njegove slabe kakovosti. Da bi se porabili presežki vina, je vlada odredila, da se sme kis izdelovati samo iz vina. Letos bodo za kis porabili okrog 60.000 hl vina.

Šampanjec izdelujejo v Romu-

J. J. NAGLAS
TOVARNA POHIŠTVA
LJUBLJANA

Pijte kavo „**Slast**“ Ljubljana - Vič

Manufakturna in modna trgovina
A. Žlender
Ljubljana - Mestni trg št. 22

**SKUPNA NABAVNA IN
PRODAJNA ZADRUGA**

R. Z. Z. O. Z.

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 12

efed trikotaža
in pletenine

PERILO, BLUZE, SRAJCE ZA DAME IN GOSPODE
V MAKO, SVILENEM IN VOLNENEM PREDIVU
JOPICE, PULOVERJI, SVITERJI, JERSEY-
OBLEKE, MODNI, ŠPORTNI DRESI, PIJAME ITD.

F. KOS LJUBLJANA
Židovska ulica št. 5

niji že od l. 1903. Domača potrošnja je bila l. 1941. okrog 500.000 do 600.000 steklenic, pozneje pa se je zmanjšala za kakih 200.000 steklenic. Za proizvodnjo šampanjca so romunska vina dobra in vlada je v zadnjih letih naklonila večjo pozornost in tudi podporo industriji šampanjca. Pred vojno so romunski šampanjec izvažali tudi v Anglijo in Ameriko, Nemčija pa že od l. 1939. uvaža nekatere vrste romunskega vina za svojo proizvodnjo šampanjca. Številni obrati izdelujejo v Romuniji tudi likerje, posebno važna pa je industrija špirta. To velja zlasti za one pokrajine, kjer zaradi slabega vremena krompir in koruza večkrat ne dozori in bi kmetom veš nezadostni pridelek ostal, če ga ne bi odkupila industrija špirta, ki ima nad 120 obratov in okrog 1 milijardo lejev kapitala. L. 1942. so producirali 2020 vagonov špirta, lani pa se je proizvodnja zaradi slabe letine znižala na 1509 vagonov. Pri zmanjšani količini pa se je močno zvišala vrednost proizvodnje, ker se je od l. 1938. industrijski špirit podražil za 200 do 300 odstotkov. Letos se bo proizvodnja špirta povečala tudi po količini, ker ima industrija na razpolago dovolj koruze in krompirja.

V Romuniji obratuje tudi 11 tovarn za kis, ki imajo skupaj blizu 13 milijonov lejev kapitala.

Gospodarske vesti

Uprava italijanskih državnih monopolov je zvišala cene tobaknih izdelkov ter se podraži zavojček 20 cigaret za 5 lir.

Generalni tajnik hrvatske zadružne zveze Nikolić je predaval o združništvu na Hrvatskem. Dejal je, da je danes na Hrvatskem približno 3000 zadrug, ki imajo 700.000 članov.

Z zakonsko naredbo se je uredilo plačevanje obresti od vlog na tekoči račun hrvatskih denarnih zavodov pri Hrvatski državni banki. Od 1. aprila bo plačevala Hrvatska državna banka zasebnim denarnim zavodom za vloge na tekoči račun 2.25%, za deponiran denar pri hrvatski Poštni hranilnici pa 1.25 odstotka.

V Zagrebu so bile predpisane maksimalne cene za sadje in zelenjavo. Dosedaj so mogli prodajalci prosto določati cene. Župan je zagrozil s težkimi kaznimi vsem, ki bi prodajali sadje in zelenjavo draže.

Zagrebski firmi »Union« in »Grice« so v znatni meri poskrbeli za večjo proizvodnjo marmelade. V zadnjih dveh letih je nastalo na Hrvatskem več tovarn za konzerviranje sadja. Konservna kapaciteta Hrvatske se sedaj čeni na 1500 vagonov. Za sušilnice češpelj se dovoljujejo državni krediti.

Cene tobaknih izdelkov so se v Srbiji s 1. aprilom podražile ter velja zavojček 20 cigaret vrste Vardar 80, Morava 50, Zeta 40, Ibar 35, Drava 30 in Vojaških 25 din. Ena cigara velja 6 din. Prosta je edino prodaja cigaret Timok, ki se prodajajo zavojček 20 cigaret po ceni 200 din.

Namesto oboleva guvernerja romunske Narodne banke je bil imenovan za guvernerja prejšnji gospodarski minister Constantin Angelescu.

Da se omili pomanjkanje na čevljih je bolgarski ministrski svet dovolil carine in pristojbin prosti uvoz 25.000 moških čevljev iz Švice.

Bolgarska zadruga PODEM, ki je izkoriščala solne rudnike na Bolgarskem, je bila pretvorjena v državno podjetje, da bi se moglo pridobivanje soli modernizirati. Ustanovila se bo tovarna za pridobivanje kalcinirane in kavstične sode z letno kapaciteto približno 10.000 ton.

Turška vlada je dala kovati zlatnike s turškimi napisi, ker so sedanji zlatniki še iz sultanskih časov in z arabskimi napisi.

Za bolj intenzivno gojitev slovaškega kmetijstva je vlada predpisala desetletko, ki se bo delila na petkrat dve leti. Vsako leto se bo iz proračuna izdalo za pospeševanje kmetijstva 100 milijonov Ks, v celoti torej ena milijarda Ks.

Elektro - podjetje

„**BOKO**“

Ljubljana - Bleiweisova št. 18

Palača Kmetске posojilnice

DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

RAZPIS

POKRAJINSKA DIREKCIJA POŠTE, TELEGRAFA IN TELEFONA V LJUBLJANI razpisuje dobavo 5.395 kg tiskovnega papirja, dobavno v dveh mesecih po dostavitvi pogodbe. Pravilno kolkovane pismene ponudbe v zapečatenih ovitkih se sprejemajo najkasneje do vključno 25. aprila 1944, pozneje vložene se ne bodo upoštevale. Ponudbe — tudi delne, sprejema predsednik komisije in morajo vsebovati izjavo, da so ponudniku pogoji znani in da nanje pristane.

V Ljubljani dne 5. aprila 1944.

Pokrajinski direktor pošte, telegrafa in telefona:

Dr. Janžekovič

OKVIRJE izdeluje specialist **Wolffova 4** **KLEIN**

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Perc, suši, monga in lika domače perilo **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova 3 Telefon št. 22-72

KLOBUČARNA
„PAJK“
Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. — Zaloga klobukov. — Se priporoča **RUDOLF PAJK, LJUBLJANA** Sv. Petra cesta št. 38 Miklošičeva cesta št. 12 (Nasproti hotela Union)